

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Kulturdepartementet

Yttrande över En moderniserad radio- och tv-lag (SOU 2019:39)

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

I remissen föreslås ändring i radio- och tv-lagen (2010:696) och i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden. Vidare ingår förslag till ändring i marknadsföringslagen (2008:486) och alkohollagen (2010:1622) samt i lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter. Slutligen ingår förslag till ändring i förordningen (2010:1062) med instruktion för Myndigheten för press, radio och tv och förordningen (2010:1923) med instruktion för Statens medieråd.

I remissen anges att förslaget i huvudsak genomför rådets och parlamentets direktiv (EU) 2018/1808 om ändring av direktiv 2010/13/EU om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster. Det anges att direktivet sedan tidigare innehåller bestämmelser som gäller för leverantörer av tv-sändningar och beställ-tv. Genom ändringsdirektivet tillkommer bestämmelser som gäller för leverantörer av videodelningsplattformar. Regleringen avser bl.a. skydd av minderåriga och bestämmelser om innehåll som uppmanar till hat och våld, hur reklam får utformas, högsta tillåtna annonsmängd, främjande av europeisk produktion och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.

Direktivets bestämmelser anges vara minimiregler och det anges att strävan vid genomförande av ändringsdirektivet i huvudsak har varit att de föreslagna ändringarna ska vara i linje med minimikraven. Det anges emellertid finnas ett undantag avseende de bestämmelser om reklam och andra annonser som blir tillämpliga för videodelningsplattformar. I det avseendet knyter det nu aktuella förslaget an till den reglering som sedan tidigare gäller i svensk rätt för leverantörer av tv-sändningar och beställ-tv, som är mer strikt än minimikraven. När det gäller högsta tillåtna tid för annonser anpassas de idag gällande svenska bestämmelserna till en möjlighet till friare placering av reklamtiden som ändringsdirektivet medger. Utöver genomförande av ändringsdirektivets bestämmelser lämnas förslag avseende bland annat sanktioner.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Det anges att 2010 års direktiv till största delen är genomfört genom radio- och tv-lagen. Direktivets bestämmelser anges vara minimiregler och i befintlig lagstiftning har Sverige på vissa områden infört striktare bestämmelser än de minimikrav som det äldre direktivet ställer. Två exempel på sådan mer

långtgående nationell lagstiftning i det regelverk som gäller idag anges vara förbud mot alkoholreklam i tv-sändningar och förbud mot reklam riktad till barn. Som angetts ovan syftar utredningens förslag till att genomföra ändringar i direktivet i svensk rätt och den generella strävan är att ändringarna ska ligga i linje med minimikraven i ändringsdirektivet. Syftet med införandet av sanktioner i förekommande fall anges vara att underlätta för Myndigheten för press, radio och tv:s tillsynsarbete.

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte med förslaget godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I konsekvensutredningen anges att utredningen på vissa områden har övervägt alternativa lösningar. När det gäller reklamregler för videoplattformar innebär således utredningens förslag att samma regler om reklam, sponsring och produktplacering ska gälla för leverantörer av videodelningsplattformar som för leverantörer av audiovisuella medietjänster. En alternativ lösning anges vara ett genomförande enligt ändringsdirektivets minimiregler som innebär att endast de grundläggande reklambestämmelserna i direktivets artikel 9.1 skulle gälla för videodelningsplattformarnas leverantörer. Utredningen bedömer att det finns flera fördelar med att hålla samma skydds nivå för innehåll som tillgängliggörs på videodelningsplattformarna som för de audiovisuella medietjänsterna och förordar ett teknikneutralt genomförande. I konsekvensutredningen hänvisas i övrigt till de överväganden som görs i betänkandets avsnitt 6.4.5¹ i denna fråga.

Enligt ändringsdirektivets bestämmelser ska videodelningsplattformarnas leverantörer vidta lämpliga åtgärder för att t.ex. skydda allmänheten från innehåll som uppmanar till våld och hat. Utredningens förslag är att den exemplifierande lista på vad sådana åtgärder kan vara som finns i direktivets artikel 28b.3 inte ska slås fast i svensk lag. I stället för att införa listan i lag föreslår utredningen bland annat att Myndigheten för press, radio och tv får i uppgift att främja självreglering rörande vilka lämpliga åtgärder som ska vidtas. Alternativet att införa listan i lag är enligt utredningens uppfattning inte lämpligt mot bakgrund av att området präglas av snabb utveckling och att det sannolikt är mycket få leverantörer av videodelningsplattformar, som dessa definieras i direktivet, som kommer att omfattas av de svenska reglerna. I konsekvensutredningen hänvisas till avsnitt 6.4.6² för utredningens överväganden i övrigt i denna fråga.

Vidare anges att utredningen, i betänkandets avsnitt 7.2.3³, överväger tre olika alternativ för att genomföra direktivbestämmelser, som bl.a. ska stävja spridning av uppmaningar till våld och terrorbrott, på ett sätt som säkerställer att det finns en reglering som omfattar samtliga audiovisuella medietjänster som faller under svensk jurisdiktion och att det finns en behörig myndighet som kan utöva tillsyn över efterlevnaden av denna reglering. Utredningen avvisar alternativet att införa tillståndskrav för satellitsändningar och även att införa en generell reglering i radio- och tv-lagen för samtliga former av audiovisuella medietjänster. Båda dessa alternativ anges innebära ökade arbetsbördor för ansvariga myndigheter och skulle även påverka berörda programföretags kostnader på ett negativt sätt. Utredningens förslag till genomförande⁴ anges vara det minst ingripande för berörda aktörer.

¹ Se sidorna 227 – 240 i betänkandet för avsnitt 6.4.5.

² Se sidorna 240 – 245 i betänkandet för avsnitt 6.4.6.

³ Se sidorna 259 – 271 i betänkandet för avsnitt 7.2.3. Regelrådet noterar att förslagsställaren i konsekvensavsnittet hänvisar till ett avsnitt 7.5.2. för samma information. Detta är emellertid uppenbart en felskrivning eftersom ett sådant avsnitt inte finns i betänkandet och eftersom den aktuella information som förslagsställaren refererar i konsekvensutredningen återfinns i avsnitt 7.2.3.

⁴ Utredningens förslag är att den som bedriver satellitsändningar som omfattas av radio- och tv-lagens tillämpningsområde på annan grund än att den sändande är, eller ska anses som, etablerad i Sverige ansvarar för att sändningar som helt eller huvudsakligen är avsedda för mottagning i någon annan EES-stat inte innehåller uppmaningar till våld, hat eller terroristbrott i strid med artikel 6 i ändringsdirektivet.

Därutöver anges att utredningen också har belyst alternativa genomförandelösningar för ändringsdirektivets liberalisering av reglerna om högsta tillåtna tid för annonser i tv-sändningar. Utredningens förslag innebär att de svenska bestämmelserna ändras så att de återger den mer flexibla reglering som möjliggörs genom ändringsdirektivet. Syftet med denna lösning anges vara att de tv-företag som väljer att etablera sig i Sverige inte ska missgynnas. Ett alternativ anges vara att de nuvarande svenska bestämmelserna skulle behållas. Det vore också möjligt att genomföra en mindre långtgående liberalisering än det som ändringsdirektivet medger. Utredningen konstaterar att om ett sådant alternativ skulle väljas behöver de eventuella fördelarna för tittarna i form av mindre reklam vägas mot risken att svenska tv-företag väljer att etablera sig i ett annat EU-land. Utredningens närmare överväganden i dessa avseenden anges återfinnas i avsnitt 9.2.2⁵ i betänkandet⁶.

När det gäller effekter av om ingen reglering kommer till stånd anges att de delar av utredningens förslag som inte är kopplade till ändringsdirektivets genomförande aktualiserar frågor kring detta. Således anges att en effekt om utredningens förslag om att sökbar text-tv ska omfattas av vidareändningsplikt inte skulle genomföras skulle denna text-tv inte omfattas. Det skulle i sin tur innebära en risk att tittare inte får del av innehållet. Om utredningens förslag om olika innehåll i de programtjänster som omfattas av vidareändningsplikten inte skulle genomföras anges det finnas en risk att konsumenter inte får tillgång till hela utbudet från Sveriges Television AB och Utbildningsradion. Det anges även uppstå ett antal andra konsekvenser om utredningens förslag som inte berör ändringsdirektivet inte skulle genomföras. Gemensamt för dessa är att de i likhet med de nyss nämnda konsekvenserna tar sikte på situationen för konsumenter och i förekommande fall myndigheter, snarare än företag. Inget anges om effekter av om de aktuella förslagen inte skulle genomföras även skulle kunna påverka företag.

Regelrådet gör följande bedömning. Förslagsställaren har som helhet betraktat beskrivit alternativa lösningar på ett tydligt sätt. Det är värdefullt att det, utöver den information som ges i konsekvensutredningen, också görs tydliga hänvisningar till andra delar av betänkandet där relevant information finns. När det gäller de jämförelser som görs av olika alternativ mer specifikt noterar Regelrådet att detta ser lite olika ut avseende de olika delförslagen. När det gäller förslagen som avser videodelningsplattformarna uppfattar Regelrådet att betoningen i den genomgång som görs av olika möjliga regleringsalternativ till förhållandevis stor del fokuserar på hur väl alternativen kan anses avspegla direktivets krav medan något mindre information ges om skillnader i hur de påverkar exempelvis berörda företag. Att en nationell reglering kan anses uppfylla direktivets krav är enligt Regelrådets uppfattning självklart en nödvändig förutsättning men det är också värdefullt att jämföra olika alternativ med varandra avseende hur de påverkar de som berörs av regleringen. Det skulle således ha kunnat förbättra en redan tydlig beskrivning ytterligare om effekter för berörda framgått mer utvecklat i dessa avseenden. När det gäller förslaget om högsta tillåtna tid för annonser i tv-sändningar så anser Regelrådet att det har gjorts en tydlig redovisning just av vilka för- och nackdelar som finns för berörda företag med olika regleringsalternativ. När det gäller effekter av om ingen reglering kommer till stånd har Regelrådet vissa invändningar. För det första är det principiellt möjligt att inte genomföra reglering till följd av ändringsdirektivet överhuvudtaget och en trolig konsekvens av detta skulle vara att Sverige kan bli föremål för en EU-rättslig process. Att detta inte anges explicit är emellertid inte något stort problem, eftersom det kan anses vara självskrivet. En annan fråga är emellertid om de delar av förslaget för vilka det redovisas effekter om ingen reglering kommer till stånd även skulle kunna ha en

⁵ Se sidorna 297 – 301 i betänkandet för avsnitt 9.2.2.

⁶ Utöver nämnda analyser har även utredningen, i avsnitt 13.3.3, övervägt alternativ för att säkerställa nationella säkerhetsintressen vid tillståndsprövning för radio och tv, men eftersom dessa frågor inte föranlett något förslag kommenterar Regelrådet inte dem vidare.

påverkan på företag. Om de skulle kunna ha det, skulle även utebliven reglering kunna påverka företagen. Dessa aspekter borde ha blivit belysta. Om det är förslagsställarens uppfattning att det inte medför några konsekvenser för företag om de aktuella förslagen inte skulle genomföras, borde det ha angetts och motiverats. En sådan beskrivning hade kunnat göras i all korthet.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar godtagbar.

Regelrådet finner redovisningen av effekter om ingen reglering kommer till stånd bristfällig.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen anges att förslagen bedöms överensstämma med de skyldigheter som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen. De avsnitt som nämndes ovan i referatet om alternativa lösningar innehåller också mer specifika överväganden om överensstämmelse med rådets och parlamentets direktiv (EU) 2018/1808 om ändring av direktiv 2010/13/EU om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster. Som har refererats ovan anges förslag avseende videodelningsplattformar vara ett undantag från en generell strävan att genomföra ändringsdirektivet på ett sätt som är i linje med minimikraven.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I konsekvensutredningen anges att tidpunkten för ikraftträdande för de delar av förslaget som handlar om genomförande av ändringsdirektivet styrs av bestämmelser i direktivet och i övrigt hänvisas till kapitel 19 i betänkandet. I kapitel 19 anges att författningsändringar ska träda i kraft den 19 september 2020, vilket motiveras med att medlemsstaterna enligt direktivet ska sätta i kraft de lagar och andra författningar som behövs för att följa direktivet senast detta datum. Några övergångsbestämmelser anges inte behövas. När det gäller informationsinsatser anges i konsekvensutredningen att det inte finns behov av särskilda informationsinsatser med anledning av förslaget. Behov av generella informationsinsatser för de företag som berörs av förslaget anges kunna tillgodoses genom det arbete som Myndigheten för press, radio och tv och Statens medieråd ska utföra för att medverka till samreglering.

Regelrådet gör följande bedömning. Det hade gjort konsekvensutredningen tydligare om det också hade angetts tydligt vilka överväganden som har gjorts när det gäller tidpunkten för ikraftträdande av förslag som inte motiveras av direktivet. Eftersom den helt övervägande delen av författningsförslaget avser genomförande av direktivet är emellertid avsaknaden av sådan information inte någon väsentlig brist. Det framgår vilka överväganden som utredningen har gjort.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Det anges i konsekvensutredningen att utredningens förslag omfattar de företag vars verksamhet regleras genom radio- och tv-lagen. Det handlar bl.a. om företag som bedriver tv-sändningar i marknätet. Utredningen anger att det vid utgången av 2018 fanns 50 nationella och tre lokala tillstånd för marksänd tv utfärdade av ansvarig myndighet. Därtill kommer de sändningstillstånd som innehas av

Sveriges television och Utbildningsradion. Vid sidan av det marksända utbudet anges den svenska tv-marknaden omfatta även de kanaler som riktar sig till den svenska publiken via satellitöverförda sändningar⁷. Förslaget innebär också, som nämnts, att videodelningsplattformar kommer att omfattas. På ett övergripande plan konstaterar utredningen att det våren 2019 fanns få tjänster som potentiellt kunde definieras som videodelningsplattformar och var etablerade i Sverige. Fler tjänster bedöms kunna tillkomma, eftersom det är enkelt och det finns ett ökande intresse att dela rörlig bild.

Förslagsställaren redovisar också mer specifik information om berörda företag⁸. Således anges att den linjära kommersiella tv-marknaden i Sverige huvudsakligen utgörs av tre aktörer som tillsammans svarar för omkring 90 procent av allt tittande på kommersiell linjär tv. Samma tre aktörer anges också vara leverantörer av beställ-tv. Därutöver anges att det idag enbart är ett av dessa bolag som berörs av utredningens förslag, eftersom det faller under svensk jurisdiktion. Emellertid anges det också vara fallet att ett av de övriga två bolagen överväger att omlokalisera för det fall att Storbritannien skulle lämna EU och att ett alternativ om så skulle ske är att sändningsverksamheten flyttas till Sverige. Det bolag som under dagens förutsättningar berörs av förslaget anges under 2017 haft en omsättning på drygt 4,5 miljarder kr. Det beloppet anges motsvara en ökning med 3 procent jämfört med året innan. Rörelseresultatet anges ha uppgått till knappt 1 miljard kr⁹. Bolaget som eventuellt kan komma att flytta sin verksamhet så att det faller under svensk jurisdiktion redovisade för 2017 en omsättning på drygt 5 miljarder kr (för affärsområdet "Fri-TV och Radio"). Tillväxten för detta bolag anges ha varit 4,7 procent och rörelseresultatet för 2017 knappt 1,6 miljarder kr¹⁰. Ett exempel ges också på en mindre aktör, som berörs av förslaget. Detta företag anges ha redovisat en rörelseförlust om 17 miljoner kr efter intäkter på 10 miljoner kr under 2017.

När det gäller videodelningsplattformarna anges att de tjänster som under våren 2019 potentiellt kunde definieras som videodelningsplattformar inom svensk jurisdiktion var fem stycken. Förslagsställaren anger att eftersom det är osäkert om dessa tjänster kommer att omfattas av de nya reglerna och att den svenska marknaden för dessa typer av tjänster är relativt ny är det inte relevant att redovisa omsättning för de aktuella tjänsterna.

Regelrådet gör följande bedömning. Antal berörda företag framgår, liksom de berörda företagens bransch. Beskrivningen av de kommersiella tv-bolagen är tydlig. Det framgår att hur marknaden är uppdelad mellan de större och mindre aktörerna och finns relevant information om ekonomisk storlek som också medger jämförelser mellan stora och mindre aktörer. Det hade kunnat förbättra beskrivningen ytterligare om det hade angetts något om i vilken mån den ekonomiska situationen för det mindre bolag som nämns kan anses vara representativ för dessa företag mer generellt. När det gäller videodelningsplattformarna är det värdefullt att utredningen sökt ge en bild av detta område. Regelrådet har förståelse för att det kan finnas svårigheter att ge exakt information i en osäker och föränderlig situation. Inte desto mindre hade det varit värdefullt att ange information om de fem aktörernas omsättning om utredningen har tillgång till sådan, eller tydligt ange att sådan information saknas. Sammantaget är emellertid beskrivningen av berörda företag tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch godtagbar.

⁷ Därutöver anges att både marksända och satellitsända kanaler också finns tillgängliga i kabel-tv-nät och ip-tv-nät samt i många fall också via det öppna internet.

⁸ Utredningen anger att dessa uppgifter hämtats från Myndigheten för press, radio och tv:s rapport Medieutveckling 2018, med undantag för det som anges om videodelningsplattformarna, där underlaget kommer från en separat undersökning som samma myndighet bistått utredningen med.

⁹ 995 miljoner kr

¹⁰ 1574 miljoner kr

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

I konsekvensutredningen anges att förslaget sammantaget bör innebära en minskning av företagens administrativa börda. Det anges att samreglering, som utredningen har föreslagit att Myndigheten för press, radio och tv ska medverka till¹¹, ger förutsättningar för en minskad administrativ börda för företag. I betänkandets femte kapitel förklaras något om vad som avses med samreglering¹². Där anges bland annat att samreglering i dess minimala form beskrivs som en rättslig länk mellan självreglering och den nationella lagstiftaren. De relevanta myndigheternas roll är bl.a. att erkänna samregleringssystemet, granska dess processer och finansiera systemet. Vidare anges att samreglering ännu så länge är ett oprövat instrument inom radio- och tv-området och att det inte heller finns någon etablerad definition. Därför antas samreglering kunna anta olika former och omfattning. När bestämmelser i lag eller förordning utvecklas genom samverkan med bransch kan detta troligen betraktas som samreglering. Det anges i konsekvensutredningen att det bör vara de som berörs av en reglering inom ett område som också avgör om en utveckling mot samreglering bör ske. Utredningen bedömer att frågor som lämpar sig för samreglering finns bl.a. på området videodelningsplattformar, t.ex. när det gäller hur lämpliga åtgärder utformas, och etablerande av en tvistlösningsmekanism utanför domstol. Även några andra exempel nämns. Det anges att genom ökad samreglering kan företagens verksamhet påverkas på olika sätt. Ett samregleringssystem anges kunna vara kostnadseffektivt och möjliggöra en kontinuerlig anpassning till förändringar i omvärlden på de medverkande företagens villkor. Samreglering anges också kunna vara förenat med kostnader för företagen och det anges inte kunna uteslutas att mindre eller nystartade företag inte har möjlighet att medverka i ett system. Sammantaget bedömer utredningen att ökad samreglering kan påverka berörda företag på ett positivt sätt och leda till en minskad administrativ börda för företagen.

Det anges också att genomförandet av utvidgningen av radio- och tv-lagen till videodelningsplattformar kommer att innebära en ökad administrativ börda för berörda företag. Regleringen anges innebära att flera krav ställs på leverantörerna, bland annat det tidigare nämnda kravet på lämpliga åtgärder för att skydda minderåriga mot skadligt innehåll. Det anges att eftersom det sannolikt är få tjänster som kommer att omfattas av regleringen kommer Myndigheten för press, radio och tv inom ramen för arbetet att främja självreglering på området kommer att kunna informera och stödja de leverantörer som berörs. Samreglering anges innebära en möjlighet att minska den administrativa bördan som förslaget innebär för företagen.

Därutöver anges att regering och ansvarig myndighet redan idag ställer krav på återrapportering om tillgänglighet för funktionshindrade. Därmed anges det aktuella kravet på återrapportering och handlingsplaner avseende tillgänglighet för funktionshindrade inte innebära några ytterligare skyldigheter jämfört med vad som gäller idag, utöver att tillhandahållare av beställ-tv via tråd nu också ska omfattas. Att det uttryckligen ställs krav på en handlingsplan anges innebära en större tydlighet och förutsägbarhet för dem som omfattas av kravet på en sådan plan. Samtidigt anges ett sådant krav medföra en större kostnad och administrativ börda för en leverantör. Förslagsställaren framhåller emellertid att enligt utredningens förslag ska myndigheten ta hänsyn till leverantörens finansiella förutsättningar även när den anger hur omfattande en handlingsplan ska vara. Genom detta anges kostnaden och den administrativa bördan kunna hållas nere.

¹¹ Mer specifikt föreslås på sid 190 att myndigheten ges i uppdrag att medverka till den samreglering som kan ske inom det område som samordnas genom EU-direktivet och där inte uppgiften särskilt lagts på annan myndighet.

¹² Se avsnitt 5.2.1 i betänkandet, sidorna 190-191

När det gäller information vid katastrofer anges att en tillkommande skyldighet att om möjligt göra sådan information tillgänglig för personer med funktionsnedsättning innebär ökade kostnader för de leverantörer som är skyldiga att sända VMA (viktigt meddelande till allmänheten) enligt sina tillståndsvillkor. En sådan skyldighet anges bara kunna åläggas leverantörer inom svensk jurisdiktion. Det anges att antalet VMA som sänds varje år är begränsat, via Sveriges television vid 58 tillfällen under 2018. Kostnaderna bedöms därför vara begränsade.

Det ställs också krav på främjande av europeisk produktion vilket är ett nytt krav för leverantörer som sänder ursprungligt via tråd. Kravet på främjande av europeisk produktion inkluderar en rapporteringsskyldighet om hur främjande har skett. För leverantörer av icke-linjära medietjänster anges den administrativa bördan öka genom mer konkreta krav på att en viss procentuell andel ska utgöras av europeisk produktion. Det anges emellertid också att utredningen föreslagit ett möjligt undantag från rapporteringsskyldigheten, för mycket små leverantörer.

Regelrådet gör följande bedömning. Beskrivningen innehåller ett flertal förändringar som anges ha en påverkan på administrativ börda. Det anges att den administrativa bördan både kan öka och minska. Utredningen gör en övergripande bedömning att den minskar. Det finns emellertid ingen kvantifiering av någon av de förändringar i administrativa kostnader som följer av de olika förslagen. Regelrådet noterar att det anges att såväl samregleringen som vissa möjligheter till undantag från krav på rapportering kan minska den administrativa bördan. Detta kan vara riktigt, men eftersom det varken finns uppgifter om vad kostnaden skulle ha blivit utan dessa lättnader eller vad den blir när man tillämpar dem, är det inte möjligt för Regelrådet att bilda sig en mer specifik egen uppfattning om saken. Regelrådet har förståelse för att det kan vara förenat med svårigheter att bedöma sådana effekter när erfarenheterna av samreglering, såvitt Regelrådet kan förstå, är begränsade. Även en uppgift om vad regelverket bedöms bli om man inte skulle tillämpa lättnaderna skulle emellertid ge en tydligare uppfattning i vart fall om vilken nivå på kostnadsförändringar som det finns en målsättning att understiga. Regelrådet vill också mer generellt erinra om möjligheten att göra uppskattningar och exempelberäkningar i fall där en mer precis beräkning av olika skäl inte låter sig göras. Sammantaget finner Regelrådet att befintlig information inte är tillräckligt tydlig.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på administrativa kostnader bristfällig.

Andra kostnader och verksamhet

Det anges att utredningens förslag innebär att radio- och tv-lagens bestämmelser om högsta tillåtna tid för annonser anpassas till den miniminivå som är tillåten enligt ändringsdirektivet¹³. Det hänvisas till att ett berört bolag har bedömt de ekonomiska skillnaderna mellan dagens regelverk, med en mer flexibel modell. Enligt detta bolag skapar de flexibla reklamregler som ändringsdirektivet medger förutsättningar för märkbart högre intäkter. Ett annat bolag anges ha framhållit att flexibla reklamregler skulle vara gynnsamt särskilt under direktsänd sport. Enligt detta bolag medför nuvarande regler att bolaget går miste om reklamintäkter vid direktsänd sport till ett värde av ca 16 miljoner kr per år.

Att sökbar text-tv ska ingå i vidaresändningsplikten anges innebära att ytterligare en del av den kapacitet som finns i ett nät tas i anspråk. Denna del får, i jämförelse med den kapacitet som övriga tjänster kräver, anses begränsad. Det anges att behovet av vidaresändningsplikten utvärderas med regelbundna mellanrum och att myndigheten kan ge undantag i enskilda fall om plikten skulle bli alltför tung för operatören.

---

¹³ Denna förändring medför en större flexibilitet för visande av reklam än vad som är tillåten enligt dagens svenska regler.

När det gäller tillhandahållande av beställ-tv anges detta främst ske via tråd. Att sådant tillhandahållande omfattas av skyldigheten att främja europeisk produktion anges kunna innebära ökade kostnader för tillhandahållare. Med hänsyn till att storleken på sådana leverantörer samt deras tjänster och innehållet i tjänsterna varierar stort anges kostnaderna vara svåra att bedöma. Utökade skyldigheter för icke-linjära tjänster att främja europeisk produktion anges medföra ökade kostnader i sig, även om utredningen bedömer att det kan antas att en stor andel av de tjänster som finns registrerade hos Myndigheten för press, radio och tv är europeisk produktion enligt direktivets definition. Denna produktion ska emellertid också enligt nya bestämmelser framhävas. Även detta anges kunna medföra kostnader. Utredningen framhåller emellertid att det finns olika sätt för ett sådant framhävande som en leverantör kan välja mellan. Vidare anges att leverantörer som har en liten publik eller en låg omsättning undantas, vilket mildrar effekten.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en tydlig redovisning av vilken förändring i intäkter som skulle kunna bli följden av de ändrade reglerna avseende reklam. Detta medför att beskrivningen av påverkan på företagets verksamhet kan anses tillräcklig. När det gäller påverkan på andra kostnader gör Regelrådet en liknande bedömning som den ovan om de administrativa. Det finns visserligen viss kvalitativ information och det framgår att det finns inslag i förslaget som avser att begränsa kostnadsökningar men beskrivningen är inte tillräckligt tydlig. Eftersom varken mer exakta beräkningar, uppskattningar i intervall eller exempelberäkningar finns är det mycket svårt att få en uppfattning om den totala kostnadsförändringen.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på andra kostnader bristfällig.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

I konsekvensutredningen anges att företagen som berörs ofta är verksamma på en internationell marknad där villkoren bestäms av nationell lagstiftning jämte EU-direktivets minimireglering. När det gäller genomförande av ändringsdirektivet framhåller förslagsställaren att påverkan på konkurrensförhållanden mellan företag uppkommer samtidigt för alla berörda företag i Europa och att utredningens förslag i huvudsak innebär ett genomförande i linje med ändringsdirektivets minimireglering. Utredningen bedömer att företagen inte påverkas negativt av förslagen i detta avseende.

Regelrådet gör följande bedömning. Förslagsställarens beskrivning skulle enligt Regelrådets uppfattning kunna vara något förenklad. Det görs således en bedömning av vad effekterna skulle kunna vara i förhållande till möjlig konkurrens inom EU – och möjligen EES. Förslagsställaren inleder emellertid med att konstatera att marknaden ofta är internationell. Detta ger vid handen att konkurrens i princip också skulle kunna finnas med företag verksamma utanför den europeiska inre marknaden, som inte är bundna av det regelverk som gäller för de europeiska företagen. Regelrådet kan inte bedöma i vilken mån som en sådan global konkurrens skulle vara relevant att beakta i det här fallet, men det är såvitt Regelrådet kan förstå inte på förhand givet att den är utesluten. Mot den bakgrunden finner Regelrådet att förslagsställaren också borde ha redovisat en bedömning av i vilken mån det skulle kunna finnas konkurrens med företag utanför den europeiska inre marknaden och om denna konkurrens i sådant fall skulle kunna väntas påverkas av förslaget i någon riktning.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Inget anges om regleringens påverkan på företagen i andra avseenden.

Regelrådet finner inget som uppenbart talar för att en sådan påverkan skulle finnas och avsaknaden av information i detta avseende är därför ingen avgörande brist.

Regelrådet finner avsaknaden av information om regleringens påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar utifrån förutsättningarna i detta ärende.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Som har refererats ovan finns det ett antal möjligheter till undantag från regelverkets krav för små företag.

Regelrådet gör följande bedömning. Det hade förbättrat konsekvensutredningens tydlighet om förslagsställaren hade redovisat en samlad bedömning om särskilda hänsyn till små företag i konsekvensutredningen. Eftersom det går att sluta sig till att hänsyn har tagits till små företag i några avseenden är emellertid befintlig beskrivning tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning godtagbar.

Sammantagen bedömning

Regelrådet finner att redovisningen i ett antal avseenden håller tillräcklig kvalitet. Inte minst beskrivningen av berörda företag och påverkan på företagets verksamhet är tydliga. Den redovisning som görs av påverkan på företagets kostnader och konkurrensförhållanden är emellertid alltför otydlig för att konsekvensutredningen som helhet ska kunna anses tillräcklig.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 20 november 2019.

I beslutet deltog Elisabeth Thand Ringqvist, ordförande, Hanna Björknäs, Yvonne von Friedrichs, Claes Norberg och Lennart Renbjer.

Ärendet föredrogs av Per Högström

Elisabeth Thand Ringqvist
Ordförande

Per Högström
Föredragande